

ĐỀ RA CHÍNH SÁCH, BIỆN PHÁP ĐỘT PHÁ TRONG THỰC HIỆN ĐẦU TƯ CÔNG

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng yêu cầu việc xây dựng kế hoạch đầu tư công trung hạn cần nhìn thẳng vào sự thật để tìm cho được các nguyên nhân của những hạn chế, yếu kém tồn đọng từ lâu để đề ra các chính sách, biện pháp có tính đột phá, khả thi cao, tạo ra sự chuyển biến tích cực, rõ nét trong việc khắc phục tình trạng đầu tư dàn trải, kém hiệu quả; giải ngân chậm, nhiều dự án, công trình chậm tiến độ, thua lỗ, thất thoát, lãng phí...

Việc thực hiện kế hoạch giải ngân vốn đầu tư công còn chậm

Xóa bỏ cơ chế xin cho

Theo Bộ Kế hoạch và Đầu tư, trong 6 tháng đầu năm 2021, có 3 bộ, cơ quan trung ương có tỷ lệ giải ngân dưới 1%. Có 9 bộ, cơ quan Trung ương chưa giải ngân kế hoạch vốn đầu tư công, gồm: Ngân hàng Nhà nước, Ủy ban Dân tộc, Liên minh hợp tác xã Việt Nam, Văn phòng Chính phủ, Hội Nhà báo Việt Nam, Liên hiệp các hội văn học nghệ thuật Việt Nam, Liên hiệp các hội khoa học kỹ thuật Việt Nam, Ban Quản lý Làng văn hóa các dân tộc Việt Nam, Ngân hàng Phát triển Việt Nam.

Tỷ lệ giải ngân vốn đầu tư công 6 tháng đầu năm 2021 (tính đến 30/6/2021) là 133.890,16 tỉ đồng, chỉ đạt 29,02% kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao, giảm so với cùng kỳ năm 2020 (34%), trong đó vốn trong nước đạt 31,75%, vốn nước ngoài đạt 7,37%.

Mới đây, phát biểu bế mạc Hội nghị Trung ương 3, khóa XIII, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nêu rõ, việc xây dựng kế hoạch đầu tư công trung hạn cần nhìn thẳng vào sự thật để tìm cho được các nguyên nhân của những hạn chế, yếu kém tồn đọng từ lâu để đề ra các chính sách, biện pháp có tính đột phá, khả thi cao, tạo ra sự chuyển biến tích cực, rõ nét trong việc khắc phục tình trạng đầu tư dàn trải, kém hiệu quả; giải ngân chậm, nhiều dự án, công trình chậm tiến độ, thua lỗ, thất thoát, lãng phí...

Đặt kế hoạch đầu tư công trong tổng thể kế hoạch đầu tư chung của toàn xã hội; gắn đầu tư công với đầu tư xã hội; đầu tư công phải thực sự có trọng tâm, trọng điểm, dẫn dắt và kích hoạt đầu tư của mọi thành phần kinh tế. Tập trung rà soát, loại bỏ những dự án chưa

thật sự cần thiết, cấp bách để ưu tiên nguồn vốn cho các dự án, công trình trọng điểm, cấp bách của quốc gia và các ngành, lĩnh vực, các địa phương, nhất là các dự án phát triển kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội có ý nghĩa chiến lược, liên vùng, tạo động lực cho phát triển nhanh và bền vững.

Kiên quyết siết chặt kỷ luật, kỷ cương, xóa bỏ cơ chế "xin - cho"; chống tham nhũng, tiêu cực, "lợi ích nhóm" trong đầu tư công. Đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, phân công, phân nhiệm đi đôi với tăng cường phối hợp, giám sát, kiểm tra, đánh giá việc thực hiện; linh hoạt, kịp thời tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc, nhất là về thể chế, thủ tục hành chính, giải phóng mặt bằng để đẩy mạnh việc giải ngân thực hiện dự án đúng tiến độ và bảo đảm chất lượng công trình...

Đề xuất hình thức khen thưởng, kỷ luật người đứng đầu

Trước đó, Thủ tướng Chính phủ ban hành Nghị quyết số 63/NQ-CP về các nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, giải ngân vốn đầu tư công và xuất khẩu bền vững những tháng cuối năm 2021 và đầu năm 2022, Chính phủ nhấn mạnh nhiệm vụ phải xử lý các điểm nghẽn trong giải ngân vốn đầu tư công.

Nghị quyết đặt mục tiêu phần đầu tỷ lệ giải ngân vốn đầu tư ngân sách nhà nước năm 2021 đạt 95 - 100% kế hoạch được Thủ tướng Chính phủ giao từ đầu năm trong đó đến hết quý III năm 2021 giải ngân đạt tối thiểu 60% kế hoạch.

Để thực hiện mục tiêu đó, Chính phủ giao Bộ Kế hoạch và Đầu tư tổ chức kiểm tra, đôn đốc, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc về đầu tư công, trong đó tập trung các dự án lớn, các dự án sử dụng vốn ODA và vốn vay ưu đãi của các nhà tài trợ nước ngoài; báo cáo Thủ tướng Chính phủ kết quả thực hiện trước ngày 15/8/2021.

Đặc biệt, Bộ Kế hoạch và Đầu tư phải tổng hợp, báo cáo Thủ tướng Chính phủ xem xét, để trình cấp có thẩm quyền quyết định việc cắt giảm kế hoạch đầu tư vốn ngân sách trung ương năm 2021 của các bộ, cơ quan trung ương và địa phương đến ngày 30/9/2021 có tỷ lệ giải ngân dưới 60% kế hoạch vốn ngân sách trung ương đã được giao từ đầu năm 2021 để điều chuyển cho các bộ, cơ quan, địa phương khác thực hiện các dự án quan trọng, cấp bách cần đẩy nhanh tiến độ, có khả năng giải ngân nhanh vốn đầu tư nguồn ngân sách trung ương năm 2021.

Bộ Kế hoạch và Đầu tư cũng được giao trình Chính phủ Nghị định thay thế Nghị định số 56/2020/NĐ-CP ngày 25/5/2020 về quản lý và sử dụng vốn hỗ trợ

phát triển chính thức và vốn vay ưu đãi của các nhà tài trợ nước ngoài trong tháng 7 năm 2021.

Chính phủ yêu cầu Bộ Tài chính tiếp tục đơn giản hóa quy trình kiểm soát chi và hồ sơ yêu cầu rút vốn; tăng cường công tác hậu kiểm trong giải ngân vốn đầu tư công. Triển khai đơn rút vốn của các nhà tài trợ bằng chứng từ điện tử, chữ ký số.

Bộ Tài chính cũng được giao nhiệm vụ chủ trì, phối hợp với các bộ, cơ quan liên quan khẩn trương hướng dẫn các cơ quan chủ quản, chủ đầu tư giải quyết các vướng mắc về thuế, thủ tục thanh toán, rút vốn... đối với các dự án sử dụng vốn ODA và vay ưu đãi của các nhà tài trợ nước ngoài; có cơ chế tạo thuận lợi cho việc nhập khẩu vật tư, trang thiết bị của các dự án sử dụng vốn ODA và vốn vay ưu đãi của nhà tài trợ nước ngoài.

Nghị quyết nêu rõ, các Bộ: Xây dựng, Công Thương, Tài nguyên và Môi trường, Tài chính và các địa phương theo chức năng, nhiệm vụ được phân công: tiếp tục rà soát, hoàn thiện theo thẩm quyền hoặc báo cáo cấp có thẩm quyền sửa đổi quy định pháp luật, cơ chế, chính sách, thủ tục hành chính về xây dựng, tài nguyên, đất đai, quản lý, cấp phép khai thác đối với nguyên vật liệu đầu vào phục vụ cho các dự án đầu tư công, bảo đảm công khai, minh bạch, kịp thời.

Thực hiện các biện pháp kiểm soát giá và chất lượng nguyên, vật liệu xây dựng phục vụ cho các dự án đầu tư công; tăng cường kiểm tra, thanh tra, xử lý nghiêm các vi phạm. Kịp thời cập nhật, điều chỉnh công bố giá vật liệu xây dựng, chỉ số giá xây dựng làm cơ sở điều chỉnh gói thầu, tổng mức đầu tư dự án theo quy định.

Đáng chú ý, Chính phủ giao Bộ Nội vụ chủ trì, phối hợp với Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Tài chính

đề xuất hình thức khen thưởng, kỷ luật phù hợp đối với người đứng đầu đơn vị trong việc thực hiện nhiệm vụ Chính phủ giao về giải ngân kế hoạch đầu tư công năm 2021 (đạt 60% kế hoạch được giao đến ngày 30/9/2021 và đạt 95%-100% kế hoạch được giao đến ngày 31/1/2022).

Đối với các bộ, cơ quan trung ương và địa phương, Chính phủ yêu cầu phải có kế hoạch đầu tư công năm 2021 chi tiết cho các dự án khởi công mới đủ điều kiện ngay sau khi được Thủ tướng Chính phủ giao kế hoạch đầu tư công trung hạn; Tăng cường kỷ luật, kỷ cương trong giải ngân vốn đầu tư công, đề cao vai trò, trách nhiệm người đứng đầu; rà soát việc phân bổ kế hoạch vốn cho các dự án phù hợp với tiến độ thực hiện, bảo đảm trọng tâm, trọng điểm, không dàn trải, manh mún, kéo dài.

Chính phủ cũng quyết nghị, Thủ trưởng các bộ, cơ quan trung ương, địa phương: (i) Chịu trách nhiệm toàn diện trước Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ về kết quả giải ngân vốn đầu tư công của bộ, cơ quan, địa phương mình; (ii) Phân công cụ thể lãnh đạo cơ quan, đơn vị trực tiếp phụ trách, chỉ đạo việc giải ngân, thường xuyên kiểm tra tiến độ tại thực địa, kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc đối với từng dự án; (iii) Tổ chức giao ban định kỳ hằng tuần với các cơ quan chủ quản, chủ đầu tư về tình hình thực hiện các dự án, giải ngân kế hoạch đầu tư công.

Chủ động đề xuất cấp có thẩm quyền quyết định điều chỉnh kế hoạch đầu tư vốn ngân sách trung ương năm 2020 kéo dài thời gian thực hiện và giải ngân sang năm 2021 của các dự án chậm tiến độ sang các dự án có tiến độ giải ngân tốt và có nhu cầu bổ sung vốn.